

הציווי של פרשת צו לפרשת צו

הרב יצחק דור- ראש הישיבה

"וידבר ה' אל משה לאמור, צו את אהרון ואת בניו לאמור זאת תורת העולה, היא העולה על מוקדה על המזבח כל הלילה עד הבוקר ואש המזבח תוקד בו... והאש על המזבח תוקד בו לא תכבה וביער עליה הכהן עצים בבוקר ובוקר וערך עליה העולה והקטיר עליה חלבי השלמים, אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה".

הפרשיה הפותחת את פרשת צו היא פרשת קרבן העולה. קרבן זה הוא המסמל יותר מכל הקרבנות את נתינתו המשלמת של האדם. עולה כולה מוקרבות ע"ג המזבח, ואין לכהנים ולבעלים חלק בה (חוץ מעורר הבהמה שניתן לכהנים). כמו כן אי אפשר להתעלם מכך שבפרשית קרבן העולה מרחיבה התורה את נושא העצים והאש על המזבח. ארבע פעמים מוזכר המוקד הבוער באש התמיד, כולל את האיסור שהאש לא תכבה אף פעם.

רש"י מביא בפתיחת הפרשה את דברי חז"ל בתורת כהנים: "אין צו אלא לשון זירוז מיד, אמר רבי שמעון בא הכתוב לזרוז במקום שיש בו חסרון כיס".

למדונו חז"ל שפרשיה זו של קרבן העולה הכוללת את עולת התמיד, היא פרשיה קשה לישום. יש בה מרכיב של "חסרון כיס", כלומר הפסד ממון אשר יכול להקשות על ביצוע המצווה. לכן צריכה התורה לפתוח בלשון ציווי: "צו את אהרון ואת בניו". חז"ל גם מגלים את עינינו שזוהי תהיה בעיה לדורות.

דברי חז"ל טעונים בירור. הרי זוהי איננה המצווה היחידה הדורשת "חסרון כיס", וזוהי גם לא המצווה היחידה בתורת הקרבנות שיש בה חסרון כיס. (אפע"פ שהעולה קריבה כולה ע"ג המזבח, קשה לראות שזו הסיבה שצריכים זירוז לדורות) בעל האורח חיים בפרשתנו מציע שהבעיה ב"חסרון הכיס" לא נוגעת לענייני הקרבן אלא דווקא לאש התמידית הצריכה להיות בוער על המזבח, הרמב"ם (הלכות תמידים ומוספים פרק ב', ד'-ה') פוסק לפי פרשתנו כך: "שלש מערכות של אש עושים בראש המזבח בכל יום, ראשונה מערכה גדולה שעליה מקריבים התמיד עם שאר הקרבנות, שניה בצידה, קטנה שממנה לוקחים אש במחתה להקטיר קטורת כל יום, שלישית אין עליה כלום אלא לקיים מצוות האש שנאמר אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה".

לפי דבריו של "האורח חיים" הקושי הגדול, חסרון הכיס המשמעותי והצורך לציווי מגיע בגלל מערכת העצים שנשרפת תדיר ללא שום תכלית חוץ מהציווי שתהיה שם אש. לשיטתו אדם מוכן להבין ולהכיל הוצאה כספית אם יש בה צורך, כמו המערכות של העצים בהם משתמשים להקרבת הקרבנו. אבל - אש הדולקת סתם ללא תכלית הנראית לעין חוץ מציווי ה' שתהיה אש על המזבח תמיד - נחשבת כציווי לא הגיוני הגורם לחסרון הכיס של מחיר העצים.

אולי זוהי היתה גם טענתה של מרתה בת ביתוס אשר המירה דתה ונשאה לקצין יווני, היא היתה מבעטת במזבח ואמרה: "זאב זאב, עד מתי אתה מכלה את ממונם של ישראל ואינך עומד להם בעת צרתם".

לכן בגלל חוסר ההיגיון בציווי זה, או אולי חוסר התכליתיות במוקד אש הבוער תמיד, נאמר צו - אין צו אלא לשון זירוז מיד ולדורות.

אבל - דווקא ענין זה הופך להיות המשמעותי ביותר. החל מתלמדיו של הבעש"ט - רבי יעקב יוסף מפולנאה (בעל תולדות יעקב יוסף) והמשך בתורותיהם של גדולי החסידות, התפרשו הפסוקים הללו כאחד היסודות הגדולים של היהדות.

דווקא אש הבוערת ללא תכלית וללא מטרה נראית לעין. אש שכולה ציווי אלוקי שענינו שתהיה מערכה, שיהיה מוקד חי הבוער כולו באש, הוא המראה על קשר עם הקב"ה ועל חיוניות בעבודת ה'.

אל מול התפיסה התכליתית בעולם מציבה התורה תפיסה אחרת בה הדברים נשפטים גם לפי האנרגיה הפנימית, הכמיהה לקב"ה ובעירת הלב באהבה גדולה לבורא עולם.

עבודת ה' הנעשית מתוך תפיסה זו מתמודדת גם עם שאלות של "חסרון - כיס", המשיקות בעולם מודרני לסוג שאלות של "מה יוצא לי מזה", וגם עם חוסר מחויבות לדברים אשר אדם מישראל אינו מבין את תכליתם.

"אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה" - מהוה לדברי גדולי החסידות את המוקד והיסוד לכל עבודת ה' כולה.

חג פסח כשר ושמה

2

